

від 08.07.2016 № 584. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1047-16>

4. Рекомендации FATF. Международные стандарты по противодействию отмыванию денег, финансированию терроризма и финансированию распространения оружия массового уничтожения: пер. с англ. М.: Вече, 2012. 176 с. URL: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF-40-Rec-2012.pdf>

5. Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних в результаті здійснення фінансових операцій з неліквідними цінними паперами: Наказ Держфінмоніторингу України № 230 від 20.12.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0230387-07/print>

6. Ukraine's measures to combat money laundering and the financing of terrorism and proliferation: fifth round mutual evaluation report. December 2017. URL: <http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/mer-ukraine-2017.htm>

УДК 368(045)

Олена Сергіївна ЖУРАВКА,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Сумського державного університету, кандидат економічних наук, доцент

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1548-1674>

Альона Сергіївна ВЕРХОГЛЯД,

студентка I курсу магістратури Сумського державного університету

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАХОВОЇ МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ

Однією з найважливіших соціальних гарантій держави є охорона здоров'я. Розвиток страхової медицини – один з перспективних напрямів розв'язання проблеми фінансування охорони здоров'я в Україні. Питання страхової медицини є надзвичайно актуальним. Досвід зарубіжних країн показує, що відповідні страхові фонди можуть стати вагомим джерелом фінансування медицини, а механізм формування та витрачання цих коштів може забезпечити адресність фінансування загалом медичних закладів і конкретних громадян, що потребують медичних послуг.

В Україні фінансування охорони здоров'я здійснюється за рахунок Державного бюджету України, бюджетів місцевого та регіонального самоврядування, фондів медичного страхування, благодійних фондів та будь-яких інших джерел, не заборонених законодавством. Але потреба підвищення рівня охорони здоров'я об'єктивно диктує пошук позабюджетних джерел фінансування лікування громадян, забезпечення їх ліками, сучасним діагностичним обладнанням тощо. На сьогоднішній день страхова медицина виступає реальною альтернативою державній формі фінансування, яка є неспроможною забезпечити право громадян на отримання повного медичного обслуговування. страхова медицина формує два рівні – загальнообов'язкове медичне страхування, що координується державними структурами та добровільне медичне страхування (ДМС), яке здійснюється страховими компаніями.

Обов'язкове медичне страхування поки що знаходиться на рівні проектів, а добровільне медичне страхування активно розвивається. Більше 50 страхових компаній мають ліцензію на цей вид страхування, проте частка страхових премій ДМС є невеликою. Наприклад, на кінець 2018 р. вона становила лише 11% від загальної суми страхових премій, що говорить про недостатній розвиток ринку добровільного медичного страхування.

На сьогоднішній день в законодавстві України немає єдиного підходу до трактування понять страхової медицини, загальнообов'язкового та добровільного медичного страхування. Поняття «обов'язкове медичне страхування» взагалі не є законодавчо визначеним і тому виступає предметом дискусій (табл. 1).

Таблиця 1 – Підходи щодо трактування понять загальнообов'язкового та добровільного медичного страхування в нормативно-законодавчій базі України

Джерело	Визначення
«Конституція України», ст. 49	Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена.
Проект Закону України «Про фінансування охорони здоров'я та загальнообов'язкове медичне страхування в Україні» від 04. 10. 2018 № 9163	Загальнообов'язкове медичне страхування – це вид обов'язкового страхування, спрямований на забезпечення конституційних прав громадян на охорону здоров'я та реалізацію державних гарантій на одержання безоплатної медичної допомоги та медичне страхування. Добровільне медичне страхування – це система локально-солідарного, соціально спрямованого забезпечення громадян медичними послугами, ліками, товарами медичного призначення, профілактичними, реабілітаційними, оздоровчими заходами рівня додаткового попиту та сервісу, що забезпечується фінансовими установами, які отримали ліцензію на добровільне медичне страхування.
Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування» від 02. 08. 2016 № 4981-2	Загальнообов'язкове соціальне медичне страхування – це вид обов'язкового страхування, спрямований на забезпечення конституційних прав громадян на охорону здоров'я та реалізацію державних гарантій на одержання безоплатної медичної допомоги та медичне страхування.

Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23. 09. 1999 №1105-XIVP	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування – система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення, страхові виплати та надання соціальних послуг застрахованим особам за рахунок коштів Фонду соціального страхування України.
Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14. 01. 1998 №16/98-ВР	Медичне страхування – вид загальнообов'язкового державного соціального страхування. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування – це система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що включає матеріальне забезпечення громадян у разі передбачених законом страхових випадків, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом (далі – роботодавець), громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом.
Закон України «Про страхування» від 07. 03. 1996 №85/96-ВР, ст. 7	Медичне страхування є добровільним і обов'язковим видом страхування, проте не визначено суті та механізмів реалізації останнього.

Таким чином, виходячи з даних законів і законопроектів, можна стверджувати, що під загальнообов'язковим медичним страхуванням слід розуміти вид обов'язкового страхування, який спрямований на надання соціального захисту, що включає матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби. У свою чергу, добровільне медичне страхування – це страхування, яке передбачає забезпечення громадян медичними послугами фінансовими установами, які отримали ліцензію на добровільне медичне страхування.

Таким чином, необхідно зазначити, що в Україні поки що відсутній комплексний підхід до реформування сучасного механізму фінансування вітчизняної галузі охорони здоров'я на засадах обов'язкового медичного страхування. Впровадження страхової медицини є довготривалим процесом та потребує вирішення низки проблем на державному рівні.

Список бібліографічних посилань:

1. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23. 09. 1999 №1105-XIVP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>

2. Проект Закону про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в 4981-2 від 02. 08. 2016. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59862

3. Проект Закону про фінансування охорони здоров'я та загальнообов'язкове медичне страхування в Україні № 9163 від 04.10.2018. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc41?pf3511=64744>